

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 2.

Orthodoxok és neologok harcza.

Ne tessék megijedni, nem az ó-szövetségi polgártársak vallási vagy inkább felekezeti küzdelméről lesz szó e helyen, ahol a politikai kérdéseket szoktuk megvitatni, hanem a szabadelvűpárti politikusok küzdelméről, melyet oly nagy vehemenciával folytatnak egymás ellen.

A »nagy és egységes« szabadelvű pártban mindjárt a fúzió után kiütött az egyenletlenség. A régi és új elemek nem tudtak egybeolvadni. Nem is csuda. Akik negyedszázadon át mint a legelkeseredettebb ellenfelek állottak egymással szemben s akiket az elveknek nagy különbsége s az érdeknek folytonos összeütközése választ el egymástól, nem lehet azok közt állandó politikai és fegyverbarátság.

Az egyenletlenség eleinte csak apró véleménykülönbségben, kisebb parlamenti csetepatékban nyilvánult. A költségvetési tárgyalások alatt Széll a vezér maga biztatta egyesült katonáit, hogy csak nyíltan mondják el véleményeiket. A katonák éltek a szokatlan felhatalmazással s a parlament és az ország nagy közönsége gyönyörködhetett a meglepő látványosságban, mint lövöldöznek egymásra, hol vak, hol éles töltésekkel Széll katonái.

A gyúanyag, mely az egy táborba tartozó katonákat egymás ellen tüzelte,

egyre gyűlt. Rakovszky mentelmi ügye, Almássy, Haller és Szalavszky főispánok menesztése, az Egan-ügy, a borhamisítók üldözése, a bukott rendszernek mind-gyakoribb elítélése, a börzeadó behozatala, a szövetkezetek pártolása, az inkompatibilitás szellőztetése stb. stb. mind jobban és jobban egymás ellen tüzelte Széll katonáit, kik most már nemcsak a klubban és a parlamentben, hanem a sajtóban is hevesen küzdöttek egymás ellen.

Még jobban lángra lobbantotta e küzdelmet Bánffy nyílt fellépése Széll ellen. Mióta lapját megindította a főudvarmester, aki annak idejében azzal fenyegetőzött, hogy lesz ő még »tettekkel ténylező«, nap mint nap újabb és vehemensebb támadásokat és különféle szenzációs leleplezéseket intéz Széll miniszterelnök és kormánya, valamint a volt nemzetiek és disszidensek ellen. Ezt a magában véve is rendkívüli dolgot még feltűnőbbé tette a harcsmódor, melyet a főudvarmester lapja meghonosított. Ennek jellemzésére elég felemlíteni szerkesztőjének párbajait és lapjának a kaszinókból történt kitiltását.

Mikor Széll Kálmán megsokalta a pártjában dühöngő nagy egyetértést, haza küldte a honatyákat — négy hónapi vakációra.

A vakáció azonban nem lohasztotta, hanem inkább növelte Széll katonáinak harczikédvét. Tisza István gróf elnöki székhelye, Darányi miniszter párisi toasztja, a Pester Lloyd ismételt kirohánása, különösen pedig a nagyvárad és a

jászberényi beszámoló kiemelkedő pontjai a vakációi küzdelmeknek.

A vakációi küzdelem történetéhez tartozik az a kiváló momentum is, hogy maga a Széll-kormány hivatalos lapja, a Magyar Nemzet orthodox és neolog pártra osztályozta a saját maga katonáit, aszerint, amint Tiszával vagy Széllrel tartanak; valamint az a másik kiemelkedő mozzanat, mely a küzdelem színterét a vidékre helyezte át.

Itt Nagyváradon hallottuk, amint a szabadelvű pártnak egyik fiatal, de orthodox alakja a pártban történt elcsúszásról beszélt és sürgette a pártnak liberális alapon (értsd Bánffy-Tisza rendszer) való újjászervezését és láttunk végbemenni egy helyi érdekű választást ugyanezen az alapon. Bánffy udvari sajtója vezette a választást s melegen gratulált a »fényes« sikerhez.

De mi ez a jászberényi botrányhoz képest?!

Jászberényben tudvalevőleg az utolsó választás alkalmával Bánffy minden áron kiakarta buktatni Apponyit. Ez ugyan nem sikerült neki, de ismert s nem éppen tiszta választási eszközeinek mesteri alkalmazásával sikerült a városi képviselő testületben többséghez juttatni az orthodoxokat, akiket az új főispán nem tudott kibékíteni az új renddel.

Ennek eklatáns bizonyosságát adták az első közgyűlésen, melyet a minapi beszámoló után tartottak. A feletti féktelen dühökben, hogy a polgármester helyettes bátor volt a város képviselőjének foga-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szemrehányás.

Oh én népem! Sok a bűnöd,
 A kivető, tetteidben:
 Szép hazádnak szeretete
 Csak halványan rezg a szivben;
 Semmiben sem vagy kitartó,
 Szalmaláng a buzduláson;
 Sohse voltál egyetértő,
 Fogva tart a török átok.

Sok fiadnak lelke áru,
 A ki többet ád, azé lesz;
 Settenkedve, titkon jár a
 Sikasztások rut bűnéhez;
 Sok, kit a rossz kontató bujt,
 Vassal bontja meg a rendet;
 Sok kimegy az ős hazából,
 Melyet őse véren szerzett.

Sok, ki bírja, a vagyonát
 Messze földön tékozolja,
 Nem tanulni, csak mulatni
 Megy idegen országokba;
 Sok meg itthon bele olvad
 Az idegen nyelvű népbe,
 S annak vére, nyelve, vágya
 Lesz szívének bálványképe.

Hej! magyar nép! sok fiadat
 Megrontották a rossz elvek —
 Csoda, hogy még az a régi
 Bátor lélek meg van benned:
 Még vitéz vagy, hol a kard peng,
 S a halálzaj zug az égbe,
 Még te vagy a föld legelső
 Katonája, büszkesége.

És ha egyszer ez se lesz meg?! . . .
 Oh azért én mégse hagylak:
 Várom égő sóhajok közt
 Felkelését ama napnak,
 Mely szivedbe veti majdan
 Lelket adó lángsugarit . . .
 Érem-e vagy nem, de várom
 És szeretlek mindhalálig.

Kemenes.

Kirándulás Fekete-Erdőre és Magaslakra.

Irta: Julius.

Bevezetésfele.

A forráság lazasztó. Touristáink veritékeznek. Állandóan alkudozásban vannak egy borkészítéskor czipelésének továbbításán, melyet mindenkinek félóra hosszáig kell szeretetteljes gondozásba fogadni. Nagy szerepet játszik e jámbor alkotmány, amennyiben tartalma van hivatalba eleget tenni mindennemű evészeti és

ivászati kíváncságnak. Daczára sokoldalúságának szívesen válnak meg tőle háládatlan hordozói, mert társasága nem annyira nehéz, mint inkább terhes.

Idején lesz hőseinket rövid jellemzés után bemutatni. Hármán vannak ők a hősök és férfiak. Mivel jelenlegi működésükben a lábak dominálnak, e pótolhatatlan testrész lesz irányadó az elsőségekben. Elvitathatatlanul Ferdény ur a győztes. E tekintetben vele szemben bökű volt a sors. Geometriai nevét pedig a kuglin folytatott örökös vándlis dobásaiért nyerte. A második Muczus. Mamácskájának elkenyészett kedvence, ki nevéből is következtetve éretlen, fiatal, amennyiben különös ismeretű jele: egy leendő érettségi bizonyítvány. A harmadikat nevezzük egyszerűen Ivodalmárnak, mert e tudományban állandóan buvárkodik s mint a megőszült szak-tekintélyek állítják, meglehetősen előhaladást tanusít e téren.

Mindezeknek előre bocsátásával, jólneveltségünkről bizonyosságot nyújtva, kötelességünknek gondoltunk eleget tenni.

Első vihar.

Lankadatlan kitartással haladtak hőseink mindinkább előre. Miközben beállt a már régebben várható katasztrófa. Óriási vihar előjelei mutatkoztak. A bömbölő szél szalmaszálként kaprán fel a keserves izzadások alatt összehordott buzakévéket, messze szétszórta egymástól a kereszteket. Fejük felett a szó valódi értelmében sötét felhők tornyosultak.

dására diadalkaput és szónoki emelvényt csináltatni s őt üdvözölni, nemcsak kiadták az útját, hanem még az általa beterjesztett városi költségvetést is egyszerűen visszautasították.

Igy folyik a küzdelem az országban az orthodoxok és neologok között.

Széll pedig, a vezér száraz sürgőnyt küld az orthodoxoknak, melegebb hangut a neologoknak, — de valamint a recepczióról szóló törvényzikk nagy bölcsen nem dönti el, hogy a zsidó felekezetek közül az orthodoxokat vagy a neologokat (avagy a statusquo ante-t) recipiálja-e, azonképpen nem dönti el ő sem, hogy melyiket vallja magáénak, míg csak őt magát fel nem dönti valamelyik.

Magyar miniszterek Bécsben.

Széll Kálmán miniszterelnök Bécsbe utazott. Tegnap délelőtt gr. Goluchowszky külügy-miniszterrel hosszasan értekezett. Délután 1 órakor ő felsége magán kihallgatáson fogadta Széll Kálmánt. Megbízható hír szerint ő felsége a magyar képviselőház jövő ülészakánának tárgyában fogadta a miniszterelnököt. — Lukács László pénzügyminiszter és Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter már hétfőn Bécsbe utaztak. A lapok jelentései szerint a magyar miniszterek azért utaztak Bécsbe, hogy részt vegyenek a közös miniszteri tanácskozásokban.

Polónyi nótái.

Hiába, csak jeles dolog a cigány-ész, még ha Polónyi Gézának hívják is a tulajdonosát; még ha állandóan az élcslapok egyik legkedveltebb karikaturája is az illető.

Vette hegedűjét és Hajdu-Szoboszlón próbált behegedülni a parlamenti csárdába, persze a függetlenségi asztalhoz. Olyan szépen húzta a nótát, hogy mindenkinek tetszett. Igyekezett a kormánypártnak kedvében járni, mikor kijelentette, hogy a zsidó-reczepciúnak híve volt és lesz; a néppártnak azzal a nótával akart hize-

legni, hogy de bizony azért ő mégis csak a keresztény Magyarországot ismeri el, sőt valami revízió-félét is emlegetett, de csak olyant, a melyekben a protestánsok is megnyugodnának. Végül pedig elhuzta a Kossuth-nótát, ez a függetlenség híveit biztatta: csak ide, én hozzám, én vagyok valamennyi elv együttes letéteményese.

Legszebb volt azonban a volt nmzeti pártnak huzott nóta.

Ezeknek tudniillik Bánffy lecseplése a »jaj, de hunczut a német«-je, ezen vidulnak, ezen keseregnek. Kaptá hát magát Polónyi-primás s kiszörkesztette a nótában, hogy Tisza és Bánffy ref. néppárti izgatók.

Hanem ezzel a nótával alaposan megjárta. Valamennyi előző nóta hatását leronította.

Széll Kálmán egyszeribe elfelejti az ő zsidóinak dédelgetését, ha megtudja, hogy még Polónyi is néppárti elemeket fedez fel a pártjában. A néppárt (az igazi) megharagszik, a miért az ő nevüket Tiszára és Bánffyra alkalmazta. Apponyiék zavarba jönnek, ha még egy néppárt megalakul: melyiket szeressék? melyiket szeressék? Végre a Kossuth-párt ki fogja közöszíteni Polónyi Gézá, a miért az ő legkedvesebb szövetségeseiket, Bánffyt a néppárt nevezete alá foglalta.

Igy fog Polónyi ur magában maradni; ezért fog a következő választásokon esetleg megbukni.

S így lett a csalogató-nótákból: riasztó-nóta.

A párba mellett.

Nemrég általános tetszést aratott Ausztriában néhány bátor férfi fellépése, kik a párba mania ellen oly erősen felszóltak és saját maguk adtak példát a középkori maradvány kiküszöbölésére. Allitól nagy mozgalom is van készülődésben, a melynek célja a párba a hadseregéből kiirtani. Ezzel párhuzamosan a következő eset történt Aradon:

Egy tisztagalléros urnak a tyukszemére hágtott egy másik tiszta kézelős ur. A tiszta galléros két más urat küldött el a tiszta kézelős urhoz, hogy e szörnyű sérelmet vérral mossák le. A két segéd megtudta, hogy a sértő csak

kereskedősegéd s ezen alapon az első helyen említett tiszta galléros ur az elégtételt megtagadta.

Vala pedig az arisztokrata hajlamu tisztagalléros ur — megyei irnok, napi két korona tiszteletdíjjal.

A kereskedő segéd pedig az ügyet a kereskedők köre elé terjesztette, mely is a következőben egyenjogositotta az irnoki tiszta gallért a kereskedő segédi kézelővel:

A választmány nem tartja hatáskörébe tartozónak, hogy bárki magánügyében, mint egy testület erkölcsi képviselője, véleményét mondjon vagy bírálatot gyakoroljon, s így a szönyegen forgó magánügytől eltekinteni kénytelen. Miután azonban ezen magánügyből kifolyólag a kereskedelmi alkalmazottak s így a magyar társadalom egyik számottevő művelt osztályának lovagiassága és párbajképessége vonatott kétségbe, ennél fogva indítatva érzi magát a választmány ünnepiesen kifejezni azon meggyőződését, hogy a párbajképesség egyedül az egyéni tisztesség kérdésével kapcsolatos és a választmány a legerélyesebben tiltakozik olyan helytelen és igazságtalan felfogás ellen, mely egy teljes társadalmi osztálytól a párbajképességet megtagadni merésze.

Haladunk! Czirivilizálódunk!

Szapáry Gyula koronaőr

A hétfőn egybeülő országgyűlésnek egyik első teendője lesz az elhunyt Salávy József helyett új koronaőrnek a választása.

Koronaőr-jelöltekül máris több kath. főurat emlegetnek, (mert a törvény szerint ugyanis katolikusnak kell lennie az új koronaőrnek.)

Amint képviselői körökben híre jár, Szapáry Gyula gróf lesz az, akit ő felsége a kormány előterjesztésére első helyen fog koronaőrnek kandidálni a választás céljából együttes ülést tartó képviselőknek és főrendeknek.

Harangoznak.

Akkor szokták a harangot megkondítani, ha ünnep vagy ha tűz van.

Az erdélyi szászok és oláhok ujabban erősen harangoznak a magyar városnevek ellen. Brassó- és Szebenmegyék éppen legujabban hagyták helyben Kronstadtot és Hermann-

Csakhamar megeredt hosszú viz-szilánkokban a langyos zápor, melyet nyomon követett, kevés nagyitással élén, egy felhőszakadás.

— Hogyan fog ez végződni, ha már a kezdete is ilyen? sóhajtott Ivodalmárunk, ki mint az előzményekből sejthető, a vízzel nem áll szoros rokoni kötelékben. Annyi bizonyos, hogy utközben efféle zuhanyok nem igen hatnak jótékonyan a kirádlási kedélyre.

Huzamosabb vágatás után elég meredélyű hegyen leszaladva, jól elrejtett völgykatlanban egy fatornyos házra bukkantak, bőrig ázva, daczára a feltartott eső-ernyőknek. Pár száz szalmafedeles viskó bámult idegenszerűen. Természetesen ők sem cselekedhettek egyebet. Csakhamar rájöttek a menhely nevére: Bozsajnak hívták a disztelen falut, melyet rövidesen Pocséknak kereszteltek el találékony ifjaink.

Felkeresték a vendéglőt, hol pálinkán kívül egyéb nem vala kapható. Mély sötétséggel párosult, megátalkodott a butaság sugárzott mindenfelől. Rövid pár perc szenteltetett e sanyaru helynek. Ezalatt a zivatar elmúlt. Az ut tehát folytatódott Bodonos felé, hol az aszfalt- és szénbányák megtekintése volt a cél.

Teljesen kitisztult. A szél elhajtá a vándor fellegetek. Az égbolt, az ur palástja mesésen tündöklött. A perzselő nap pazarul szórta sugarait. Az eső után balzsamas volt a lég és üdítő. Touristákra nézve szebb időt képzelni sem lehet.

Öreg, nagyot halló oláh cigányt fogadtak fel kalauznak, ki kunyhója előtt aludta délutáni álmait, midőn megzavartattott békéjében. A kilátásba helyezett borra való fejében egy-két

nyújtózkodás után, előkereste görcsös botját, fogai közt morogván ennyi érthető: Na! Körülbelül az indulhatást akarta jelezni. A gyakori kérdésekre örökös válasza volt:

— Nem tudom magyjar.

Annál nagyobb komikumra és csodálkozásra szolgáltatott okot, midőn utánozhatatlan kiejtéssel mindnyájához intézte a következőket:

— Hun lakik maguk, mikor othun vagy? Eme élvezetes társaságban két órai jobbra, erdőn keresztül folytatott erős gyaloglás után megpillantották Bodonos mesziről pirosító tornyát.

Derna.

Kalauzuktól egy szivarvég, meg egy korty szilvörülmig terjedő kíváncsiainak kielégítése, továbbá hálálkodás és sokszori Isten áldásának rájuk való könyörgése után elváltak. Keveset haladva, élénk tarka kép tárult elé: Derna, az aszfaltgyár, melyet eddig eltakart az erdő. Csinos, izléses épületek. Nyüzsgő munkástömeg. Óriási füstölő kémények. Működésben levő gépek sokasága. Feledve a gyomor követelődzését, a tett ut fáradalmait, azonnal vizsgálódás tárgyává tevék a megsejmelhetőket.

Az alig 20 percnyire eső s nem rég hirlapi polémiára okot szolgáltatott szénbányából alaguton püfékelt elő egy zakatoló piczi lokomotiv, temérdek szénrel telt apró kocsiakat vontatván maga után. Az ily módon szállított szén egyrészt felhasználják a gépek működésénél, más részt pedig különös és érdekes uton szállítják M.-Telegre. Sürgönydróthoz hasonló sodronyon mászkálnak a szénnel megrakott és a visszajövő üres ládikák, tetejükön levő foly-

ton forgó két kereken. E látvány az először szemlélőknek valóban meglepő. Természetesen villam hajtja őket. Megtekintvén a petróleum-finomító-, villam-, fűrészb. stb. gépeket, daczára a sok szakmagyarázatoknak, az össz-benyomás és tapasztalat egy zűr-zavaros chaosz vala, mert nem egy óra, de napok sükségeltetnek ahhoz, hogy némileg is tájékozva legyen valaki az ott levő gépsokadalomról, fogalmat szerezvén azoknak külön-külön való rendeltetéséről, illetve működéséről.

Uj társ.

A gyár szórakozási helyén csinos vendéglőben pihenték ki az ut fáradalmait. Egyik terem itt néha táncztermül, olykor szinelőadás helyéül szolgál, rendezve a törekvő s az élvezetek ily fajtájára is ráérő derék munkás ifjak által.

Pihenés után az alagutat keresték fel, melyen keresztül a szénbányába volt jutni szándékuk. Az épen dühöngő szénszállító lövonatra várván, méter hosszú pipát pillantottak meg, melyet nyomon követett egy termetes alak. Fején »miczi« sapka, ajkán a meglepetés örömdetes mosolya. Ivodalmárunk szörnyű sóhajta hallatván, karjába omlik az érkezettnek, mint régi ismerősének. Mivel az újonnan jött a későbbiekben tevékeny szerepet játszik, bátrak leszünk őt a közérdeklődésnek átengedni. Annyit előre elárulunk, hogy különös ismertető jele: a bitorok.

A szénnel telt vonat beérkezett, az üres visszamenőben volt. Beállván tehát egy-egy kocsiba, utnak indultak a sötétség birodalmába.

stadtot, Szászsebes pedig a Mühlbach nevet akarja recipiálni.

Egyrészt azonban reméljük, hogy a magyarság még sem recipiál mindent; másrészt pedig szeretnők megtudni, mire való ez a nagy harangozás?

Ünneplésre bajosan szólhat; az ujmodi recipiálás még nincs ki mondva, tehát nem is lehet előre örülni neki; főképp miután bizonyos, hogy a receptzióból úgy sem lesz semmi. Hanem valószínűleg tüzet jeleznek az atyafiak. Ott égeti a kis szász-ságot a magyarság és az oláh-ság; veszendő faj, hacsak védelmét nem a magyarság alatt keresi.

Ha ellenünk acsarkodnak az csak annyi, mintha a saját házfedelüket gyujtogatnák.

Hanem azért csak hadd harangozzanak. A mellett segítsenek a saját házukat pusztítani.

A harangszó nekik romlást jelent, nekünk ünnepet.

Rembrandt-másolat a muzeumban.

Most, midőn Nagyvárad a művészetért erejét szinte meghaladó áldozatot hozva, fényes csarnokot emelt a színészetnek, s a fényes megnyitó ünnepély mellett az első műkiállítás fogja rendezni a Képzőművészeti Társulat közreműködésével, most mondom, midőn a művészet iránt való lelkesedés ily magas hullámokat ver, talán nem lesz időszerűtlen hangsúlyoznunk, hogy a régészeti egyet muzeuma egy pompás Rembrandt-másolattal gazdagodott, melyet Batthyányi Ferencné grófné adományából a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége juttatott a muzeum eddig is érdekes és tanulságos képtárának. A kép tegnapelőtt érkezett a muzeumba, s egyelőre a nagyteremben nyert elhelyezést.

Az olajfestmény méretei keret nélkül 45 × 59 cm. s Rembrandtnak 1658-iki önarcképe után készült régi, jó másolat.

Eredetije a müncheni régi pinakotéka egyik büszkesége. Az eredetije jóval nagyobb kép, azaz többet ad a festő természetéből, míg a másolat alig nevezhető mellképnek is, habár

az arcz élelnagyságban van visszaadva. Az ötven éves férfiarcon a szellemi fensőbbiség büszke öntudata ül. Fejét elől fölcsapott nemes kalap fűdi, testét kihajtott vörös gallérú köpönyeg. Színhangulata a Rembrandtot annyira jellemző félhomály, a mérsékelt sárga fény, amely ugyszólván csak az arcot világítja meg, a festmény többi részét homályban hagyva. Des Meisters eigenes Bildnis, írja Knackfuss, aus dem Jahre 1657. besitzt die Dresdener Galerie; man vermeint ein leises Lächeln die Lippen des Malers umschweben zu sehen, solange er sich im Vollbesitz seiner Kunst weiss, darf er über jedes Missgeschick lächeln. So trägt er auch das Haupt mit vornehmer Stolz aufrecht in den vielleicht ein Jahr später entstandenen prächtigen Selbstbildnis, welches die Münchener Pinakothek besitzt. (Rembrandt, Von H. Knackfuss. Bielefeld n. Leipzig. 1895. 154. l.)

Rembrandt (1607—1669) a hollandi festészet leghatalmasabb alakja, a legutolsó klasszikus mester, a germán világ egyik legjellemzőbb művésze, kinek hatása századról-századra növekedőben van. Mily szenzációt keltett a kilenczvenes évek elején a »Rembrandt als Erzieher« című munka. »Rembrandt, írja Taine, a levegőt kézzelfoghatóvá tette, megmutatta benne a hemzseget és rejtelmes életet; belevitte hazája világítását, a gyenge és sárgás fényt, mely olyan, mint egy pinczében égő lámpa; érezte a fájdalmas harcot, melyet az árnyéknak nyújt, a ritkább sugarak elgyengülését, melyek a mélységbe halni járnak, a vízfény remegését, mely hiába verődik meg a csillogó falakon s a félhomály mindama kőszá népességét, mely a közönséges szemnek láthatatlanul, festményein és metszetein a vizek mélyén keresztül szemlélt tengeralatti világnak tetszik... A görögök és az olaszok az ember és az élet legnemesebb és legmagasabb hajtását ismerik, a napfényen való egészséges virágot; ő látta rajta a gyökerét, mindazt ami az érvényben enyészik és penészedik; az idomtalan és elcsúszott ideleket, a szegények szomorú képét, Amsterdam zsúfoltágát, a nagyváros és rossz éghajlat sáros és éhes csöcselékét, a görbelű koldust, a pöffeszkedő vén oktondit, a ko-

pott kézmíves kopasz tarkóját, a betegsápadt arcát... Ez utra jutva megérthette a fájdalom vallását, az igaz kereszténységet, feltalálhatta az örök Krisztust, kimostép ugyanvaló, mint hajdan, élő ép úgy Holland valamely pinczéjében vagy kocsmájában, mint Jeruzsálem ege alatt, nyomorultak vigasztalója és gyógyítója, ki egyedül képes őket megmenteni, mert ép oly szegény és még szomorubb náluknál... (Taine Hippolit Adolf. A német földi művészet bölcselése. Budapest 1888. 131. 133 l.)

Legyen szabad végül a nagy festő koszorújába egy virágot fűznöm, mely az egyik »nagy« váradai püspök emlékét idézi föl lelkünkben, Ipolyiét, aki 1882-ben, midőn szegény mesterünk Munkácsy Krisztus Pilátus előtt-jét csudálta Magyarországon, fennen hirdette, hogy az utolsó nagy mester, Rembrandt »Éjjeli Őrjárata« (azaz jobban mondva: lövész-menete) óta hasonló értékű műbecsi képet nem festett senki. Most hát a hallhatatlan emlékü főpap képgyűjteményébe bevonul annak az utolsó nagy mesternek arcképe, kinek nevével egykor Munkácsynak dicőségét emelte. Reméljük, hogy közönségünk nem veszi hallatlanba szép képgyűjteményünk gyarapodását.

Dr. Némethy Gyula.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5-ig 40 fillérért. Más időkben 1 korona.

Okt. 3. Délután 1/2 6 órakor a Kath. Kör vál. ülése.
Okt. 8. A nagyváradai szüret kezdete.

* Ő Felsége névünnepe. E héten csütörtökön, okt. 4-én lesz király Ő Felsége névünnepe, Assisi Szent Ferencz napja alkalmából. Az egész ország templomaiban hálaadó isteni tiszteletekkel ülik meg királyunk névünnepe. A helybeli lat. szerl. székese gyházban d. e. 9 órakor lesz az ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet, melyen működvelekkel kibővített 25 tagu énekhar fog

Csekély mécsvilág terjeszti győnge fényt. A levegőt kátrány-szag rontja. Egyenletes lassúsággal dőcögnek előre. Az első kocsi, melyen a csekély világ elhelyezve van, más irányt vesz, a hátul levők mély homály borul. Ebben a pillanatban Ferdény ur keservesen felkiált. Ugyanis a folyosó nemcsak sötétedett, de alacsonyodott is, ezt pedig neki kellett természeténél fogva legelőször tapasztalni, ott hagyván terebélyes szalma-kalapját, kapván helyette dió nagyságú daganatot hajfűrtel között. Így járt Ivodalmárunk is, ki szintén a sötét háttérben rejtőzködött. Míg Muczus s az új társ, észrevevén a változást, bájos természetüknek körvonala a szenes láda bensejébe rejték.

Még egy a megállás következtében történő hatalmas rázkódás után cselnál voltak. Ketten kalap nélkül, melynek keresésére gyertyával indultak vissza, örvendetes siker koronázván ebbeli cselekvéseket.

A szénbánya.

Itt nem sok a nevezetesség 40—50 talpigába fogott ló dolgozik példátlan jámborsággal. Minden vezető nélkül hurezolják a földdel megakasztott talpigát, vivén a kitöltési helyre, az ujonnan épített alagut elföldelésére. A bányát a hivatalnokok udvariasságának hiányában nem sikerült meglátniok. Így a »Fekete gyémántok« birodalmától csakhamar búcsút vettek hőseink.

Fekete-Erdő.

Az új társ vendégszerető hajlékában töltvén a tomboló vihartól hangos éjszakát, más-

nap reggel mind a négyen utnak indultak a két órányira fekvő üvegkútába.

Az éjjeli eső után a föld nyirkos volt és üde. A levegő tiszta. A melegség tűrhető. Első látvány az épe működésben levő vízi malom volt, folyván ott a 3—4 méter széles medrű Bisztra.

Váltakozva jöttek a sanyaru kilátásu termények. Egy tisztást elhagyva, lábunknak rémületére óriásnak tetsző hegy zárta el utjokat, mely fölséges, bizonyos tekintetben pedig ijesztő látvány vala már messziről. Hol itt, hol ott emelkedett egy-egy zöld csúcs. Hepe-hupás felszín köcsönözve a tetőnek, melynek eleje smaragd-zöldnek, középefelé kéknek, a végefelé pedig felhőszerűnek tetszett. Buzgalommal, előre nyújtott derékkal hozzákezdtek a mászáshoz. Halálmegevetéssel nyujtogatták lábukat előre és mindig előre.

Menni semmi. Felfelé menni már valami. Csakhamar öltögetni kezdtek nyelvüket. Megálltak kifújni kissé a pihegő tüdőt. Hosszu és küzdelemteljes felvonulás után, mikor már a fáradságtól tikkadtan és hallgatagon a lábak felmondással fenyegetvén a szolgálatot, közki-vánatára az általános óhajnak, letelepedtek. Előkerültek a kések, a mostohán bánt bőrtáskából a kacsasült, vajás pogácsa, ráadásul egy szilvóriumos butykos, melynek tartalma öreg volt és veszett. Az étvágy egyszerűen mesés vala. A szomjuság kezdte azonban mindnyáját gyötörni.

— Királyságot egy korty vizért, — sóhajtott Ferdény ur.

— Ha király lenne szaván fognám, szólt

sokat ígérő tekintettel az új társ, szétnézvén, mintha keresne valamit.

Néhány lépésnyire távozván, diadalkiáltást hallatott. Tudatában lévén felfedezése értékének, büszkén fejezte ki mellét. A szomjas társaság forró pillantással tekintte rá.

— Ide-ide! Forrást találtam, zengedező diadalitasan. Oda rohannak. Uramfia! Mit nézett ő forrásnak? A tegnapi esőtől összegyűlt vízzel egyesült a már bizonyára napok óta ott álló féregben bővelkedő zöldes pocsolját. Mindezek daczára a felfedező nem riadt vissza, hanem merített a tisztának látszó helyről. Hősiesen ajkához emelte a butykos. Leirhatatlan az arcán végigvonuló torzulat. Valóban mártíromságot szenvedett. A víz élvezhetetlen vala: bűzös és keserű.

Nem vala mit tenni egyebet, mint a jóremény fejében folytatni a gyaloglást, ügyet sem vetve a cserjés, — tölgy, — s pompás fenyvesekre. Ezután mellőzzük a szomjuság okozta kint és türelmetlenséget; mellőzzük továbbá a lábuk roskadozni való hajlandóságát; ugyancsak mellőzzük a csüggeteg turisták mély hallgatásba való bocsátkozását. Mellőzzünk mindent, mert a meredek parton leszaladva az elrejtett völgyben menyeyi látványként, édes-hivogatóan csergedezett a Bisztra, rajta tul pedig szürkület az üvegkúta öreg épületei.

(Vége köv.)

közreműködni a helybeli katonai zenekarral. Az isteni tisztelet alatt a következő énekeket adja elő a megerősített székesegyházi ének- és zenekar:

Kersch: Ecce sacerdos.

Zsaskovszky: Te Deum. (Es dur).

Beliczay Gyula ünnepi miséje.

Lányi Ernő: Deus meus. (Soprán-só, éneklő Tucsékné).

Cherubini: O Salutaris Hostia.

* **Október hatodika.** A nagyváradai jogászok kegyeletes szokásukhoz híven, az idén is megünneplik az aradi vértanúk kivégeztetésének évfordulóját. Tegnap gyűlést tartottak, amelyen **Ormay** Lajos ifjusági elnök mondotta el tartalmas, gondolatokkal telt beköszöntő beszédjét, a beszédet az ifjuság nagy tetszéssel fogadta. Ezután elhatározták, hogy október hatodikán, szombaton este 6 órakor a jogakadémia disztermében hazafias ünnepélyt rendeznek s annak műsorát egyelőre a következőkben állapították meg:

Megnyitó beszédet mond **Ormay** Lajos;

költeményt szaval **Sebő** Mihály;

ünnepi beszédet mond **Krüger** Aladár;

alkalmi felolvasást tart **Molnár** Kálmán.

Ezenfelül még egy szavalt lesz. A részletes programot nemsokára közzé teszik:

* **Házasságok a királyi családban.** **Mária** Rainéria kir. hercegnőnek Württembergi Róbert herceggel e hó 29-én történő egybekelése alkalmából 23-án a Burgban ünnepélyes hangverseny lesz. — **Péter Ferdinánd** kir. herceg egybekelése november hó elején lesz **Bourboni Mária** Krisztina hercegnővel és pedig a fenséges szülők egyenes kívánságára a bécsi Burgban.

* **Személyzetiek a posta köréből.** A nagyváradai posta-távirda igazgatóság területén postatávirda kiadókká képesítették: Bagdi Erzsébet, Benkő Irén, Beszler Emma, Dózsa Katalin, Hermann Róza, Martinszky István, Pfragner Fanny, Reichmann Ignác, Stern Aranka, Székely Róza.

* **Az aradi üzletvezető Nagyváradon.** Tegnap délelőtt **Stark**, az aradi üzletvezetőség főnöke, külön hivatalos vonaton több üzletvezetői tisztviselővel Arad felől Csabán át Nagyváradra érkezett. Az állomáson a vasuti tisztikar fogadta, s körülbelül egy teljes órát töltött az állomáson. Egy órai időzés után ugyanazzal a vonattal Szolnok felé utazott, merre a hivatalos vonal bentazást tovább eszközölte.

* **Az új záróra Berlinben.** Berlin éjszakai képe egészen megváltozott, mert okt. 1-én lépett életbe a rendelkezés, melynek értelmében minden nyilvános helyiséget kilencz órakor be kell csukni. Altalában minden nyílt boltot be kell zárni. Okt. 1-én este történt meg ez először, amiért is a kereskedők boltjaikra falragaszokat tettek, melyekben a törvény szavára hivatkoznak. Negyed tizkor a máskor vig és kedélyes Berlin mondhatni szomorú látvány nyújtott. Az utcák egészen elsötétültek, mint valami vidéki kis városban.

* **A honvéd önkéntesek iskolája.** Az 1. honvédkerületi önkéntes iskola a most kezdődő katonai évben is Budapesten lesz. Ez alkalommal azonban nem egy, hanem két iskolában lesznek az önkéntesek; külön a 79. és külön a 80. dandár önkéntesei. A nagyváradai 4. gyalog-ezred önkéntesei a 80. dandárba vannak besorozva s ezen iskola parancsnoka **Unterleander** százados. Honvéd önkénteseink már felutaztak Budapestre.

* **Uj joggyakornok.** A nagyváradai kir. ítélőtábla elnöke vezetése alatt álló tábla kerületébe **Gara** Ákos nagyváradilakos végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Kath. iskolaszéki tagok választása.** A debreczeni róm. kath. hívek vasárnap választották meg az iskolaszék új tagjait. A választást **Unger** Gusztáv kir. táblai bíró vezette. A nagy érdeklődés mellett lefolyt választás eredménye a következő: Megválasztották a régiek közül: Váczy János, Unger Gusztáv, Fábian Lajos Mór; Ujonnán választottak: Baróthy Béla, Csukás István, Lestyán Adorján, Várady Károly, Mihalovits Jenő, Szedlák József, Póttagok: Csath Zsigmond és Menyei László. Benn maradtak: Boczán Elemér, Kernhoffer József, dr. Derekassy István, Ericz Ernő, Ferenczy Elek, Sepsy Dezső, Siegmeth Károly és Donogán István.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter **Szarka** Jozefa okleveles tanítónőt a **szakadati** állami elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

* **A Széchenyi-szobor elhelyezése.** Az ellopott és újra megkerült Széchenyi-szobrot közelebb fölállítják régi helyén, a budai Svábhegyen. A budapesti hegyvidéki Turista Egyesület, mely a szobrot csináltatta és megőrzés végett a városnak átadta, átiratban kéri meg a fővárost, hogy a svábhegyi műemlékek megőrzéséről hathatósabban gondoskodjék.

* **Jóváhagyott megyei határozat.** Biharvármegye a közkórház biztonsága érdekében elhatározta, hogy évi 480 korona fizetéssel, szabad lakás, fűtés és világítással egy éjjeli-őri állást szerez. A megyei törvényhatóság ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **Tanulmányi kirándulás.** A nagyváradai felső kereskedelmi iskola 2. és 3. osztályának mintegy 50 növendéke tanulmányi uton volt vasárnap és hétfőn, **Kovács** S. János igazgató, **Krisztik** János hittanár és **Kun** J. tanár vezetése és felügyelete alatt. Élesd község vidékét és **Fekete-Erdőt**, az ottani nagyszabású üveggyárat tekintették meg. A gyár igazgatósága a a legelőzékenyebben fogadta a növendékeket; szakszerű magyarázatokkal szolgáltak a gyárban és elszállásolták a kiránduló társaságot. Az ilyen kirándulások nemcsak haszonnal bővítik a tanulók ismeretkörét, hanem megismertetik megyénk egyes vidékeit is.

* **Megerősített jegyzőválasztás.** A közeli Csehi községben az Opris József távozása folytán megüresedett közs. jegyzői állást még a múlt hónapban betöltötték **Müller** Adolf Béla okleveles jegyzővel. A választás most jogerőssé vált.

* **Takáts Zoltán rablóbandája.** Takáts Zoltán bankóhamisító bandájának felfedezésekor egy pénzhamisító bűntárs vallomása alapján a rendőrségnek az a gyanuja támadt, hogy Takáts rablócsapatot szervezett, amelynek feladata lett volna valamely vasuti vonatot megtámadni s annak pénzesleveleket szállító postáját kirabolni. A nyomozás során ez a gyanu megerősödött, mert a rendőrség most tovább folytatja ebben az irányban a nyomozást. Ferencvárosi legények voltak azok, akikből Takáts e rabló csapatot szervezte. A rendőrség most keresi, hogy kik lehettek azok. Takátsnak szabadon bocsátott szolgáját, Czider Józsefet is állandóan megfigyelték, hogy nem-e keresi-e fel valaki őt ebből a tervezett bandából.

* **A városi könyvtár megnyitása Pozsonyban.** Az ujonnan szervezett pozsonyi városi közkönyvtár ideiglenes helyiségét tegnap délben nyitották meg a törvényhatósági bizottság, az orvos- és természettudományi egyesület s a város egyéb kulturintézeteinek képviselői jelenlétében. **Brolly** Tivadar polgármester megnyitó beszédében hálással emlékezett a régi pozsonyi **Haladókor**, a városi képviselőtestület, továbbá dr. **Wlassics** Gyula vallás- és közok-

tatásügyi miniszter és **Fraknói** Vilmos orsz. könyvtári főfelügyelőnek a könyvtár létesítése és szervezése körül szerzett érdemeiről. A miniszterhez és a főfelügyelőhöz üdvözlő távirat ment. Az új városi közkönyvtár magva az a közel hatezer kötet, melyet a néhány évvel ezelőtt feloszlott **Haladókor** engedett át a város tulajdonába. A könyvtárt ideiglenesen **Kumelik** Emil hirlapíró, a miniszterelnöki sajtóosztály volt tagja vezeti.

* **Munkás közvetítő.** A munkás-ügygyel foglalkozó törvény szerint a törvényhatóságok területén munkaközvetítőket kell kinevezni, a ki a munkások érdekében nyilvántartja a munkás szükségletet és a munkát keresőket. Nagyváradon **Fassie** Sándor alkapitány nevezetett ki munkás közvetítőül.

* **Uj kör a főgimnáziumban.** A nagyváradai premontrei főgimnáziumban több lelkes tanuló dr. **Károly** Irén tanár vezetése mellett tegnap **A fizikai kört** megalakította s kebelükből rögtön a tisztviselőket is megválasztották:

Elnök lett: **Géczy** Imre VIII. oszt. tanuló, alelnök: **Barcs** Sándor VII. oszt. tanuló, főjegyző: ifj. **Horváth** Cyrill VIII. oszt. tanuló, pénztárnok: **Frankó** József VIII. oszt. tanuló, s főszertáros: **Völgyi** Gábor VIII. oszt. tanuló és **Péterffy** Elemér VII. oszt. tanuló.

* **A »hirlapíró« ur.** Legtöbben a hirlapíró el sem képzelik másképp, mint fényes czilinderrel a fején; ezért ha valaki ilyen süveggel megjelen s hirlapírónak adja ki magát, legtöbben mindjárt el is hiszik neki s a vége, hogy a »hirlapíró« ur közönséges csaló, a ki csak felülteti őket.

Igy járt Budapesten is vagy 3000 szegény vasuti és postaalkalmazott. Szövetkezetet akartak alakítani s éppen kapóra jött nekik egy czilinder tulajdonosa, **Keleti** Ö. Lajos. Hirlapírónak adta ki magát, imponált a fényes czilinderrel, tudott jól beszélni s a szegény emberek annyira megbíztak benne, hogy az egész ügyet rábízták. **Keleti** Ö. Lajos csak huzta-halasztotta a végleges elintéztést, közben felszedte a pénzeket s mikor kereken felszólították, adja át az átadandókat s terjessze fel az alapszabályokat: kereken kijelentette, hogy egyiket sem teszi.

Kistűlt Keletiről az is, hogy soha sem volt hirlapíró, csak egy árjegyzéket szerkesztett. Erre aztán a becsapott emberek megtették ellene a feljelentést.

Alighanem későn.

* **Köszönetnyilvánítás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter báró **Hornig** Károly veszprémi megyés püspöknek, ki a róm. kath. elemi népiskola költségei fedezésére 400 koronát adományozott, köszönetét nyilvánította.

* **Zubovics Kinában.** Zubovics Fedor kapitány, a szárazföldi torpedók feltalálója — Kinába készül. Levelet kapott a német császár kabinetirodájának főnökétől, Hantke tábornoktól, a melyben a császár megbízásából terveket kér tőle a Kinában harcoló német csapatok hadműveleteinél alkalmazandó szárazföldi torpedókra. Zubovics százados részletes terveket küldött Berlinbe s el van határozva, hogyha terveit elfogadják, maga is elmegy Kinába, hogy ott személyesen vezesse a torpedóival való hadműveleteket.

* **Agyonlőtt segédjegyző.** Vakmerő gyilkossági eset tartja izgalomban a torontálmegyei Egres község lakosait. **Tabakovits** Béla községi segédjegyzőt szombaton este, a mikor lakására tért, orozva lelőtték. — Az eset részleteiről az alábbi tudósítást vettük: Egres község lakosai között közkedveltségnek örvendett **Tabakovits** Béla segédjegyző, a ki már hosszabb idő óta lakik a községben. Szombaton tovább maradt a községházán a szokott i. ónél, hogy dolgait befejezze. Este nyolcz óra tájban ballagott hazafelé, a mikor az utcán hátulról

orozva lelőtték. A lakosság, a mint az esetről értesült, azonnal a szerbeket gyanította a gyilkosság elkövetésével, mivel ezek már több ízben fenyegették Tabakovicsot, hogy magyarrá érzelmei miatt még elteszik láb alól. A községben ugyanis háromféle vallásfelekezeti lakosság lakik: római katolikus németek, görög katolikus románok és görög keleti szerbek. Ez utóbbiak váltak ellenségeivé Tabakovicsnak. A megindított nyomozás során kiderítette a csendőrség, hogy mikor Tabakovics hazafelé tartott, az utca sarkon több szerb legénnyel találkozott s mikor ezek mellett elhaladt, a legények közül valaki egy éles fűtytyentett, mire alig pár perc múlva megtörtént a lövés, a mely közvetlen közléről érte Tabakovicsot, tehát lesből történt. A csendőrség összefogdosta azokat a szerbeket, a kikkel Tabakovics hazamenet találkozott, bár ezek tagadják, hogy a gyilkosságról tudomásuk volna, de a felmerült adatok kétségtelenné teszik, hogy ezek közreműködtek a gyilkosságban, mert a jeladás is közülük történt. A vizsgálóbíró és a királyi ügyész a helyszínen vannak és nagy erővel vezetik a gyilkosság kiderítését.

* **Vasuti baleset.** Tegnap délután nagy néptömeg tolongott a nagyvárad nagy állomásán. A vonatok jöttek-mentek, csak a Kolozsvár felől érkező személyvonat nem jött. Elmulott 12 óra, $\frac{1}{2}$ óra is és a vonat csak nem érkezett. Az utasok némelyike azt hitte, hogy a vonatja már elment és őt itt hagyta. Pedig a vonat még csak másfél órai késéssel robogott be az állomásra.

Sokan izgatottan kérdezték a késés okát. A dolog úgy történt, hogy Aranyos-Gyéres állomás közelében az 562. számú teher vonat, amelyet Kocsárd felé indítottak, helytelen váltóállítás következtében kisiklott. Tizenhét kocsi összezúzódott s a pálya annyira meg lett rongálva, hogy a forgalmat átszállással kellett közvelíteni. — Emberéletben szerencsére nem esett kár.

* **Levélhordók nyugdíja Ausztriában.** A levélhordók számára Ausztriában október elején kezdődő érvényességgel állami nyugdíjalapot szerveztek a nem kincstári postahivatalok szolgálatában álló szolgásményzetnek rokkantság esetére való biztosítására, valamint a szolgásményzet özvegyeinek és árváinak ellátására. Az alapot az érdekelt postaszolgák, továbbá a munkaadó postamesterek és postaszállítók s végül az állam hozzájárulásával teremtik elő.

* **A tenor vége.** A párisi „Gazette Médicale” írja, hogy adatai vannak arra nézve, hogy az emberi hang átlagos magassága — és pedig már évszázadok óta — folyton alább száll, a nélkül, hogy a megfelelő mélyebbedést konstatálni lehetne. Ez az oka, hogy miért oly kevés a tenorista, s hogy minden énekkarban kevesebb a tenorhang, mint a basszus. A párisi lap szerint ezelőtt nem is volt basszushang, ma a leggyakoribb hang a bariton s az emberi hang lassan, de biztosan közeledik egy általános „suszturbasszus” felé. De ez a hangtompulás nemcsak a férfiaknál, hanem a nőknél is észlelhető. A drámai szoprán mindinkább kivész és nemsokára már csak emlékezetben lesz meg. Ha a párisi lap ezen híre igaz volna, úgy nagyon megköszönnénk neki ezt a kis felvilágosítást. Istene, a tenort eltörlik a föld színéről! Micsoda fényugara a reményteljes jövődnek! Remélünk...

* **A csárné mint a dohányzás ellensége.** A Párisban megtartott nemzetközi kongresszus a dohányzás ellen, diszelnökké választotta meg a csárnét, a csárné azonban nem fogadta el az erről szóló diplomát, azzal a kijelentéssel, hogy sokkal több ilyen tisztséggel kínálják meg, sem hogy valamennyit elfogadhatná. A csárné még egészen fiatal asszony volt, a mikor udvarhölgyeinek a szivarozást megtiltotta. Ez a tilalom az orosz udvarnál nagy bosszankodást szült és

a csárné jelenlétében nem is szivarozik egy udvarhölgy se, de a háta mögött most is vigan füstölnek.

* **Joubert áruló.** Joubert hirtelen halála annak idején mindenféle kommentárookra adott alkalmat és maguk a búrok is azt mondogatták, hogy Joubert, miután Krügerrel egy heves jelenete volt, öngyilkos lett. A belga sajtó, mely pedig mindig eléggé búrbarát volt, most azzal magyarázza ki ezt az öngyilkosságot, hogy Joubert áruló volt. Az ősz búrvezér házában ugyanis 25 ezer font sterling angol eredetű pénzt találtak, melyet Joubert azért kapott, hogy Ladysmith ellen komolyabb támadást ne intézzon. Krüger felhívta Joubertet, hogy adja magyarázatát viselkedésének és haditörvényszékekkel fenyegette, mire öngyilkos lett.

Kinai háború.

A háború mai állásáról a következő távirataink szólnak:

Ujabb felkelés.

Pétervár, okt. 2. (Saját tud. táv.) A vezérkar tegnap a következő jelentést adta ki: Takuból érkezett jelentés szerint Waldersee gróf egy hélig marad Takuban. Mult hó 27-ikén megnyitották a távirati összeköttetést Khabarovszk és Kharbin között. A Szuitin folyó mellett lévő Szaucsakau környékén, Poltavszkaja kozákváros közelében, fegyveres kínai banda mutatkozott. A kereskedők és az odaváló lakosok az orosz határra menekülnek. Csicsakov tábornok a kínaiak elűzésére különítményt alakított másfél század kozák lovasságból, továbbá egy önkéntes-csapatból Kopejkin ezredes parancsnoksága alatt a vasut védelmére. Az oroszok 24-én elfoglalták Szaucsakaul és elkergették a kínaiakat, a kik erre visszavonultak sánczaik mögé, a honnan később 45 halott hátragyásával elmenekültek. Mind a két ütközetben a kínaiak kemény ellentállást fejtettek ki. A futó ellenséget másfél szotnya kozákság üldözte. Az oroszok vesztesége három halott és három sebesült.

A németek újabb akciója.

Taku, október 2. (Saját. tud. távirata.) A németek előkészületeket tesznek arra, hogy elsőik legyenek a paotinfu-pekíngi vasut megszállásában és már Dianghiangban vannak. Az oroszok folytatják a tiencin-sanhaikvani vasutnak a maguk kezére való elfoglalását és tegnap Tangehauban voltak.

EGYESÜLETEK

* **A kath. kör ülése.** A nagyvárad kath. kör választmánya ma, szerdán, okt. 3-án este fél 6 órakor ülést tart saját helyiségében.

* **Magántisztviselők nyugdíjgyesülete Nagyváradon.** A magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete egy városunkban megalakítandó helyi választmány illetve bizottság érdekében összejevetel megtartását tervezi, amelyre az itteni összes magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat meg fogja hívni. Az összejevetel helye és időpontja lapunk utján fog közzététetni — esetleg külön szétküldendő meghívók által, ha ugyanis a központi igazgatósághoz (Budapest, VII. ker. Kerepesi-ut 78. szám alatt) intézendő bejelentések

a részvételre kellő számban idejekorán érkeznek be. Üdvözljük a magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete vezetőinek (Elnök: Lukács Béla v. b. t. t., orsz. képviselő, alelnökök: kis-jókai Ágoston József, kir. tanácsos, orsz. képviselő és Weisz Berthold, orsz. képviselő) ama komoly törekvését, hogy az ország minden nagyobb városában helyi választmányokat szándékozik létesíteni és kívánatos, hogy az érdekeltek a részvételre mielőbb és minél nagyobb számban jelentkezzenek. Az egyesület egyáltalában folyton fejlődő tevékenységet fejt ki és ennek köszönheti azt az általános érdeklődést, amely minden oldalról feléje irányul. Nemcsak a főváros, hanem az országnak minden jelentékenyebb városa szép számmal szolgáltatja a tagokat és ennek tudható be, hogy az egyesületnek nemcsak tőkéje, hanem tartalék alapjai is jelentékenyen gyarapodnak úgy, hogy ma már az egyesület vagyona, amely egy nagy bérpalotába és értékpapirokba van lefektetve, jóval felülhaladja az egy milliót. Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy az egyesületnek nemcsak minden magántisztviselő, hanem egyáltalában minden kereskedelmi alkalmazott tagja lehet.

IRODALOM.

* **A szociális kérdés hajdan és most.** Irta dr. Verus. III. kötet. A különböző vallások befolyása a társadalomra. Nagy 8 réti alak 307 lap. Ara füzve 4 korona, kötve 5 korona. Olvasóink még élénken emlékezhetnek azon közleményeinkre, melyekben a mű első és második kötetét ismertettük. Most előttünk fekszik a *harmadik* vagyis *befejező kötet*. Nincs mű irodalmunkban, mely a szociális kérdéssel oly behatóan foglalkoznék, mint dr. Verus műve. — Szerző behatol az ó-kor történelmébe és kiveszi belőle azon részeket, melyek a szociáliszmus alapját képezték és levezeti ennek történelmét napjainkig és kimutatja a szociáliszmus téves tanát és annak káros hatását az emberi társadalomra, mely tagadja Istent és a hazát. Viszont rámutat az utra, melyen haladva, az emberiség eredményesen megküzdehet e modern betegséggel.

A harmadik kötet tartalma *»a különböző vallások befolyása az emberi társadalomra.«* E kötetben szerző a különböző népek vallásának történelme mellett tárgyalja azoknak befolyását a társadalmi alakulásra és bizonyítja, hogy a keresztény vallás az egyedüli, melynek tanai megoldhatják a jelenkor társadalmi kérdéseit.

E három kötetből álló rendkívül érdekes munkának ára füzve 12 korona. Kapható a Szent Gellért kath. műintézetnél Budapest, VIII. Práter-utca 44.

Igazságszolgáltatás.

Felebbviteli főtárgyalás a nagyvárad kir. ítélőtáblán.

A hétfőn megtartott felebbviteli főtárgyaláson ama érdekes *jogi kérdés* fölött ítélkezett a kir. ítélőtábla büntető felebbviteli tanácsa, hogy azon esetben, ha a kir. járásbírósgá elé tartozó cselekmények kir. törvényszék elé utalt cselekményekkel kapcsolatosan képezik az ítélkezés tárgyát, akkor a meghozott ítéletnek a járásbírósgági cselekményekre vonatkozó része ellen a bünvádi perrendtartás 381. §. 2. pontja alapján a semmiségi panasznak-e, vagy felebbezésnek van-e helye.

Schartenreiter Ferencz nagyszalontai lakos, ki az államvasutaknál mint éjjeli őr volt alkalmazva, a szállított zsákokból kihullott terményeket összeszedvén, azokat Fazekas Gergely, özv. Fazekas Gergelyné, Katona Sándorné, Répássy Imre, Répássy Imréné és Szabó Gergelynének eladta. Miért is Schartenreiter Ferencz lopás büntetése, a többiek orgazdaság büntetése miatt lettek vád alá helyezve, az első bírói ítélet szerint Schartenreiter lopás vétségéért 14 napi fogház, a többiek pedig tulajdon elleni ki-

hágásért 1 napi fogházra illetőleg 10 frt pénz-büntetésre lettek elítélve.

Ez az ítélet lett felebbezve s így főtárgyaláson tárgyalva. A vádat dr. Tassy Pál kir. főügyész, a közvédelmet pedig dr. Wavrek Kálmán, fiatal kriminálista képviselte. A vádlottak ujlagos kihallgatása után közvádó előterjesztést tett a bűnvádi perrendtartás 381. §-ának 2-ik pontja alapján oly irányban, hogy II-od és III. rendű vádlottak felebbezéssel nem élhetnek, mivel az általuk elkövetett cselekvény kir. járásbírósként tartozott és ezért a fenti §. alapján az ítélet ellen csakis semmisségi panasznak lett volna helye és kérte a felebbezés hivatalbóli visszautasítását.

Közvédő Dr. Wavrek Kálmán tekintettel arra, hogy a bűnvádi eljárás orgazdaság bűntette miatt indult meg II-od és VII-ed rendű vádlottak ellen, a mely az I-ső bíróság által leminősített tulajdon elleni kihágással, továbbá mivel a bűnvádi perrendtartás világosan kimondja, hogy oly esetben, ha esküdtbírósként és más bírósághoz tartozó cselekmények halmozata forog fenn, úgy az eljárásra a kir. törvényszék az illetékes, s ha már egyszer az eljárás megindult, akkor az a megfelelő szabályok szerint be is fejezendő, s így kérte a felebbezés elfogadását és az ügy revisió alá vételét.

A bíróság a következő ítéletet hozta:

A főügyész előterjesztésének helyt adott, II-od és III-ad rendű vádlottak felebbezését hivatalból visszautasította, mindazonáltal Répásy Imrét és Imrénét felmentette, mivel hivatalból figyelembe vette azon semmisségi okot, hogy velük szemben az eljárás már a folyamatba tételekor elévült, s így az ítélezés tárgyává tehető nem volt.

Aki a halottak után élt. Egy hetven esztendőn felüli nyugalmazott államhivatalnok került tavaly törvény elé, mert kiderült róla, hogy közel két évtizeden át csalásból, hamisításból szerzett magának gazdagságot és közel kétszáz ezer korona erejéig károsította meg a kir. kasszát. Gubics György volt pénzügyi számtanácsos 1882-ben kezdte meg bűnös manipulációit. Hét gyermekének nyomoruságos fizetéséből nem tudott kenyeret adni s ezért vete-medett a hamisításhoz olyképen, hogy számos elhunyt állami nyugdíjasként fizetését felszedte évről-évre, amíg a csalással szerzett pénzösszeg százkilencvenkétezer koronára emelkedett. Tavaly végre rájöttek Gubics szédelésére, letartóztatták, s a törvényszék 103 rendbeli közokirathamisításért nyolcz esztendei börtönrre ítélte.

A vádlott és az ügyész felebbezésére az ügy a kir. ítéletábrához került, amelynek ma tartott főtárgyalásán Ráth Zsigmond bíró adta elő a bűnpört. A vádat Vargha Ferencz főügyész helyettese képviselte, a közvédő Wolf Vilmos dr. volt. A tábla csupán 97 rendbeli folytatólagos közokirathamisítás bűntettében mondta ki Gubicsot bűnösnek, a törvényszék ítéletén azonban mit sem változtatott.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: Balogh Samu.

- 2492 Vermes Menyhért közokirathamisítás.
- 2494 Id. Gönczi József és társai lopás és orgazdaság.
- 2525 Varga János magánvagyon rongálás.
- 2583 Jurányi András és társai testi sértés.
- 2588 Gyelán György csalás.
- 2595 Geberán Péter lopás.
- 2600 Argyelán Gligor és társai rágalalmazás.
- 3009 Vincze István lopás.

Előadó: Harmathy Károly.

- 2254 Darvasy Sándor becsületsértés.
- 2292 Ács István testi sértés.
- 2297 Boros D. Péter és társai hatóság elleni erőszak.
- 2373 Cserő Péter gondatlanságból okozott testi sértés.

- 2374 Szabó Imre lopás.
- 2399 Blaga Illa Flóra gondatlanságból okozott testi sértés.
- 2462 Nyiri András rágalalmazás.
- 2668 Szabó Lajos lopás.
- 2546 Mallár Pável és társai közszend elleni kihágás.
- 2547 Kis Gyuláné, Tötös Eszter lopás.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K—ő.

55.

— Tréfálni óhajtasz velem?
— Dehogyan nagyon is komolyan beszélek. Nincs könnyebb, mint azt a helyet megtudni. Hozassa csak ide a pinczérel Franciaország czimtarát.
— Szándékodban van Franciaország összes békebiróit végigböngészni?
— Nem, de úgy látszik, hogy elfelejtette, hogy a Frémont máhái a keleti vaspályán jöttek.

— Így hát végig kutatod az ebben az irányban eső összes megyéket?

— Bizza csak rám, csengessen a pinczérnek és hozassa ide a nagy czimtarát.

Mikor Lerouge megkapta a vaskos kötetet, elkezdte sorban a norman megyéket átkutatni. Rövid idő múlva diadalmasan felkiáltott.

— Meg van! Balny! Jegyezze csak fel: vasuti állomás, békebiró: Frémont, orvos: Bernard doktor, közjegyző . . . X. Ugy látszik, meghalt, vagy eladta az irodáját, utódja pedig még nem foglalta el a helyét mikor az adatokat beszerezték.

Jaumard felírta az adatokat.

— Lám csak, nagyobb akasztófárravaló, vagy, mint gondoltam.

— Köszönöm, de ön egyebet is akart mondani.

— Igen, mindjárt elmondom és azután tanácsodat fogom kérni. Ez a Dubreuil, a ki után ma kérdőzködöttél, tegnapelőtt nálam volt és egy ember nevét tudakolta tőlem, ki a Houdon-utca 3. szám alatt lakik s kinek személyleírását is megadta. Mindjárt gondoltam, de te is bizonyítottad, hogy Laugieről van szó. Midőn a feleletet átadtam Dubreuilnek, ez a legkisebb érdeklődést sem látszott mutatni a dolog iránt. Hiába bizonyítottam, mennyire érdemes ezen ember miltja után kutatni, nem akart belemenni a dologba. Mindjárt gondoltam, hogy ez a Dubreuil csak titokban akarja tartani a dologat s azért akartam tudni, hogy hova való, hogy megtudhassam, milyen viszonyban lehet ő Laugier-rel. Azt nem gondolnám, hogy a ki Franciaországba jön három hónapra Amerikából, pusztán kíváncsiságát kielégíteni jöjjön hozzám.

— Egészen helyes az okoskodás.

— De ez még nem minden, nekem fontos okom van rá, hogy megismerjem társamat, hogy mit csinál, mielőtt Párisba jött, miért rejtőzik el, szóval ismerni akarom az előéletét. Érted?

— Igen, de ez nem lesz könnyű dolog.

— S ha sikerül, csak annál nagyobb lesz az érdemed.

— Bizonyosan, csakhogy . . .

— Mit csakhogy?

— Bajos a dolog.

— Talán félsz?

— Nem.

— Látom már, mi bajod, ne félj nem lesz okod megbánni a fáradságot.

— Főnököm fél szóból is mindent megért. Számíthat rám.

— Hogy kezdess hozzá a dologhoz.

— Azt még nem tudom, de holnap kész tervvel állok elő.

— Jól van, holnap hát fölkereslek. Hány órákor menjek?

— Dél tájban.

— Elhagyták a vendéglőt, egy kis ideig sétáltak az utcán, azután mindketten hazatértek.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Dessewffy püspök hazatérése.

Temesvár, október 2. (Saját tud. táv.) A Velencéből visszatérő Dessewffy püspököt a vasutnál ünnepélyesen fogadták. A püspök a polgármester beszédére válaszólt, majd áldását adta a lakosságra.

Szell és Apponyi.

Budapest, október 2. (Saj. tud. táv.) Szell Kálmán miniszterelnök Apponyinak beszámolója után melegen gratulált s megnyugtatta, hogy nem lesz rá panasza.

Jászai Mari a kolozsvári színháznál.

Kolozsvár, okt. 2. (Saját tud. táv.) Jászai Mari elfogadta a kolozsvári nemzeti színház intendásának ajánlatát, s hónapokra terjedő vendégszereplésre Kolozsvárra fog menni.

Crispi a hármasszövetségről.

Róma, okt. 2. (Saját tud. távir.) A Tribuna Crispivel folytatott beszélgetést közöl, a mely szerint Crispi úgy nyilatkozott a mostani helyzetről, hogy Olaszországnak készülnie kell 1903. május 17-ére, a hármasszövetség lejártára. Németország közvéleménye nem olyan kedvező most a szövetség megújítására, mint azelőtt. Ausztriában, a melynek föntartása érdekében áll Olaszországnak, a belpolitikai helyzet nagyon válságos. A hármasszövetséggel egyidejűleg lejárnak a kereskedelmi szerződések is. Sorsunk — mondja Crispi — ügyességünkötől és tárgyaló közegeink ügyességétől függ.

Halálos ítélet Szombathelyen.

Szombathely, okt. 2. (Saj. tud. táv.) A kir. törvényszék Pete Postás Jánost gyilkosság bűntette miatt kötél általi halálra ítélte. A bűnrészeseket, és pedig Illés Antalt életfogytiglani, a két Kovács testvért tizenötévi fegyházzal sújtotta a törvényszék.

A belga király Münchenben.

München, okt. 2. (Saj. tud. táv.) A belga király ideérkezett, hogy jelen legyen a nászünnepeken.

Milán exkirály Budapesten.

Budapest, október 2. (Saját tud. táv.) Milán exkirály gr. Zichyvel csütörtökig a fővárosban marad.

Károly István főherczeg utazása.

El-Ferrol, október 2. (Saját tud. táv.) Károly István főherczeg a Vaturus yachtal Gibraltárba utazott.

Krüger halála.

Lisabon, október 2. (Saját tud. táv.) Mozambique főkormányzója Krüger nevében gratulált Károly királynak az ő és a királyné születésnapja alkalmából és egyúttal Krüger halálját tolmácsolta azért a vendégszeretetért, a melyet a laurenzomárquezi kormányzó házában élvezett.

A csári pár Livádiában.

Pétervár, okt. 2. (Saj. tud. táv.) A csári pár gyermekeivel a Standard yachton Szepasztopólból Livádiába érkezett.

Nagy dinamit lopás.

Szeged, október 2. (Saját tud. táv.) Három brassómezei kőbányából a munkások sok dinamitot loptak el. Attól tartanak, hogy a csekély munkabér miatt merényletet akarnak elkövetni. A csendőrséget *Szegedről* rendelték ki a bányákhoz.

Hirek Athénből.

Athén, okt. 2. (Saj. tud. táv.) *Hadsepet-rosz* tüzérőrnagyot, a ki Konstantin trónörökös németországi útján mint hadsegéd kísérte, Karlsruheban elkövetett közérkölcse elleni vétség miatt a német hatóságok vád alá helyezték. A vádlott diplomáciai természetű állásáravaló tekintettel a német követ átadta az ügyiratokat a görög külügyminiszternek azzal a megjegyzéssel, hogy Vilmos császárnak tudomása van az ügyről. A trónörökös hazaérkezése után a hadsegédet fölmentették teendői alól, az iratok áttanulmányozása után pedig a hadügyminiszter fegyelmi uton nyolcz hónapi fogságra ítélte. *Fotopulosz* alezredest és *Ezrakasz* őrnagyot haditörvényszék elé állították, mert állítólag elősegítették egy Teofilatosz nevű embernek a szökését, a ki egy osztrák pénzintézet kárára lopást követett el. Ezrakasz veje a megszökött Teofilatosznak.

A román-bolgár konfliktus.

Bukarest, okt. 2. (Saj. tud. táv.) A román-bolgár konfliktusban az utóbbi időben oly jelek merültek föl, melyek arra engednek következtetni, hogy a dologban Oroszország keze működik és pedig Bulgária mellett. Politikai körökben utálnak arra a körülményre, hogy Oroszországnak érdekében áll, hogy a konfliktus minél tovább tartson, mert ez által Európa figyelme részben elvonatik a távol Kelettől, a hol Oroszország az egyedüli hatalom, mely az ünnepélyes ígéretek dacára a kínai birodalom integritását megsértette.

Az angol képviselőválasztások.

London, okt. 2. (Saját tud. távirata.) Az első választások eredménye még nem bizonyos. A jelentések csak most érkeznek be. Az eddig nyilvánosságra jutott eredmények szerint a kormánypártiak hat tagját és egy liberális jelöltet újra megválasztották. A liberálisok elhódították a hartlepooli mandátumot.

London, október 2. (Saját tud. távirata.) Az éjjel beérkezett jelentések szerint megválasztottak 111 unionistát és 21 ellenzéki jelöltet.

A wyomingi sztrájk.

New-York, október 2. (Saj. tud. táv.) A wyomingi szénbányák tulajdonosai elhatározták, hogy a bányamunkásoknak 10%-os béremelést ajánlanak és valamennyi panaszkodó nézve tárgyalásba bocsátkoznak velük.

Zendülés Limában.

Lima, október 2. (Saját tud. távirata.) Belaunde, volt pénzügyminiszter, a kit azzal vádolnak, hogy az állam pénzéből 20.000 font sterlinget eltulajdonított, ártatlanságát hangoztatja. A lakosság a főtéren nagy gyűlést tartott, a melyen Belaunde kiszolgáltatását követelte, hogy meglincelhesse. A katonaság a tö-

meg közé lőtt és száznál több embert megsebesített. Attól tartanak, hogy a zavargások megújulnak.

Orán, október 2. (Saját tud. távirata.)

A marokkóiak tegnapi virradó éjjel megtámadták a duvivieri őrséget. Az őrség védelmére segítő csapatokat küldtek ki.

KOZGAZDASAG.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nyereményeket húzták ki:

400.000 koronát nyert: 11119.
10.000 koronát nyert: 72473.
5000 koronát nyert: 92123.
2000 koronát nyertek: 7885 9015 10661
15365 30765 50476 51814 66559 67177 87355 949997
1000 koronát nyertek: 307 339 3515 5408
7474 8163 9995 13023 13458 18226 18815
19696 19909 20641 22262 24960 27444 27584
35727 35745 38531 39159 44926 49473 51019
53103 55096 58176 63682 66554 67127 67222
67282 68935 72011 73973 78263 78850 80268
81536 83010 85163 88400 93592 96473 96538 98464

500 koronát nyertek: 1959 2425 4768 4992
5660 13190 13412 15367 15973 8419 9721
11450 18567 23815 24291 26604 28954 30424
35009 35412 37077 38573 39046 43087 43265
46850 49474 49812 53322 54632 55426 58656
60753 60836 61176 64750 67853 70299 76738
78125 78178 78129 82746 83375 87461 88247
93732 95841 49141.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1900. okt. hó 2-ik napján tartott vásárban eladott természettermények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.40—12.40. Kétszeres buza 12.—11.40. Rozs 11.80—11.20. Arpa 12.—11.20. Zab 9.80—9.20. Tengeri: 12.60—8.80. Borsó 30.—. Lencse 36.—. Bab 12.80. Köleskása 24.—. Burgonya 3.80. 100 kiló lángliszt 25.—. zsemlyelisz 24.—. fehérkenyér liszt 23.—. barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 4.50. szalma 1.— Szalonna 106.—, 6 kiló zsúp-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —8. 1 köbm. búkkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahús —.96, öntött gyertya —.86. Lámpaolaj —.82. 1 liter ó-bor 1.20. Új-bor —.80. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 68.—, új bor 50.—, méz 2.10, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 24.—. köles —. repce —.—, dió —.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 1.12, sertéshús 1.—4, juh-hús 64, veres hagyma 12, fog-hagyma 22, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kóolaj 40, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1900. okt. hó 2-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 630—700. egy pár másodrendű jármás ökör 480—620, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—460, 1 drb fejős tehén 100—250. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—186. 2 drb. veres borju 30—54, 1 drb. fél éves borju 36—46, 1 drb egy éves borju 48—72, két éves borju 70—174. 1 drb hizott sertés 88—144, 3 pár fél éves 28—36, 1 pár egy éves sertés, 40—70, 1 pár két éves sertés 70—140. 1 drb igás ló 150—300, 1 pár ökörbőr 40—54, 1 pár tehénbőr 28—36. 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár lóbor 8—22.

Forgalmi kimutatás 1900. évi okt. hó 2-ról. Tiszta buza körülbelül 850 hltr, kétszeres buza 170 hltr, rozs 300 hltr, árpa 150 hkl.

zab 140 hltr, tengeri 220 hltr, burgonya 350 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 120 drb, félhizott 200, sovány 380, stüldő 760, malacz 1000, hizott marha 18, jármás ökör 400 fejős tehén 210, borju 230, bivaly 15, juh és kecske 250, ló 326.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, okt. 2.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7.51
Buza júniusra	—	—	—	—	—	8.—
Tengeri	—	—	—	—	—	5.18
Rozs okt.	—	—	—	—	—	7.04
Zab okt.	—	—	—	—	—	5.28
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, okt. 2.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	645.—
Magyar hitel	—	—	—	—	—	668.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	657.75
Rimamurányi	—	—	—	—	—	522.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	423.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Mivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 2-án.

Magyar aranyárjádék 4%	—	—	—	—	—	95.—
Magyar koronajárjádék	—	—	—	—	—	90.70
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,10%	—	—	—	—	—	100.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,10%	—	—	—	—	—	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	89.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	98.20
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	92.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	163.—
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	—	—	142.—
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	—	96.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	—	96.45
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	96.85
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	—	97.15
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	182.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	—	17.05
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	—	658.—
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	—	—	643.50
Párisi vista	—	—	—	—	—	96.80
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	—	19.32
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	118.80
London vista	—	—	—	—	—	242.10
20 márkás arany	—	—	—	—	—	28.66

SZERKESZTOI POSTA.

A—s. (Helyben.) Igazsága van. Mint utólag értesültünk, *Batig* Ferenczné urhölgy szintén benne van a képzálítás rendező bizottságában és neve csak tévedésből maradt ki, mikor a névsort nekünk közlés végett áadták.

A szerkesztőbizottság:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kávéház-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a „Zöldfa szőloda” alatt levő kávéházamat a mai kor fejlett igényeinek megfelelőleg egészen újonnan, akkép alakítottam át, hogy e nemben a fő- és székvaros előkelőbb üzleteivel a versenyt kiálom. Ezen czélra négy egészen új Seifert féle teke (billiárd) asztallal szereltem fel és azt az 1900. évi október hó 3-án este Rácz József zenekarának közreműködésével megnyitom.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el a n. érdemű közönségnek irántam 12 éven tanusított jó indulatát és nagyrabecsült pártfogását megköszönni és kérni, hogy engem a jövőben is szives támogatásában részesíteni kegyeskedjék; részemről minden igyekezetem oda iránytom, hogy a támogatást kiérdemeljem.

Tisztelettel:

Róth József,

a Zöldfa kávéház tulajdonosa.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvar.							Kolozsvar—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvar ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	—	7 59	1 14	7 16	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértess.						
M.-Péterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31		V. v.	V. v.				
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	Debreczen i.	9 35	4 31	Nagy-Léta-Vértess ind.	5 25	1 05	
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Sáránd >	10 18	5 16	H.-Pályi >	5 47	1 30	
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Bagos >	10 28	5 26	H.-Pályi >	6 03	1 48	
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	M.-Pályi >	10 45	5 48	H.-Bagos >	6 18	2 05	
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Péterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	N.-Léta-Vértess érk.	11 16	6 18	Debreczen é.	7 18	3 13	
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49	
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Sáránd—Derecske, Derecske—Sáránd.						
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03							
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19							
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39							
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58							
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01	—	5 34	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38							
Kolozsvar érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegy >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalon >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	7 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 29
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	8 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.